

Вашингтон -- Амерички председник Барак Обама прогласио је у свом годишњем обраћању Конгресу крај финансијске кризе.

Обама је обећао да ће економска политика бити "у корист свих Американаца".

У говору, који је више био фокусиран на привреду него на политику, Обама је истакао да су САД "окренуле страницу после најгоре рецесије од Велике депресије", и објавио победу у тешкој борби за оживљавање америчке економије, уз снижену стопу незапослености на 5,6 одсто.

"Сенка кризе је прошла", рекао је он.

Поручујући да је Америка снажна, Обама је изложио сународницима своју економску стратегију за јачање средње класе, у оквиру које је говорио и о повећању пореза за најбогатије Американце, да би се помогло сиромашнима.

"Хоћемо ли прихватити економију у којој само неколицини нас иде добро, или ћемо се обавезати на развијање економије која ће повећати приходе и дати шансу свима који улажу напоре", запитао се амерички председник.

Британски јавни сервис "Би-Би-Си" оцењује, међутим, да је мало вероватно да ће планови председника САД "проћи" у Конгресу, који је под контролом републиканаца, а амерички часопис "Форбс" се чак запитао да ли је "сенка кризе стварно прошла"?

"Јер, ако акумулирате дуг који је преко 20 пута већи од прихода вашег домаћинства, да ли бисте рекли да су ваше кућне финансије у добром стању? Управо је то стање у ком се налази америчка држава", оцењује "Форбс".

Амерички лист, такође, констатује да постоји преко десет федералних агенција америчке владе, за чији рад су се амерички грађани "заклели" да више неће плаћати. Међутим, у актуелној ситуацији, огроман дуг остаје нашој деци и унуцима, констатује "Форбс".

У основи постоје две врсте дуга - дуг за који чујете и онај за који не чујете.

Први је федерални дуг који је у форми државних обвезница, и који по последњим прорачунима износи преко 13.000 милијарди долара, док је други дуг заправо разлика између дугорочних обећања која смо дали - у погледу примања пензионера, медицинских трошкова, накнада за инвалиде - и прихода помоћу којих очекујемо да ћемо финансирати ова обећања у виду пореза, исплата премија, итд.

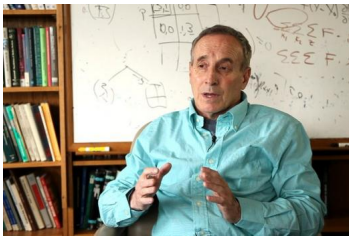
Висина друге врсте дуга је, како примећује Форбс, огромна, а према проценама економисте Бостонског универзитета, Лоренса Котликофа, тај дуг износи невероватних 210.000 милијарди долара.

"Оно што је заиста у питању овде јесте разлика између краткорочног размишљања и размишљања на дужи рок. Узмите, на пример, привреду САД и Италије. Гледано на краћи рок, привреда САД је у далеко бољем стању од Италије, јер Италија има стопу незапослености од 13 одсто, а у САД је испод шест одсто. Италијански дуг је 130 одсто БДП-а, а амерички 73 одсто", изјавио је Котликоф.

Међутим, гледано дугорочно, Италија је, према оценама Котликофа, у далеко бољем стању него САД.

"Један од начина за мерење фискалног јаза јесте да се израчуна колико је једној држави потребно да приходује од пореза и да уштеди сваке године како би била у стању

да испуњава своје будуће буџетске обавезе. Тако гледано, фискални дефицит Италије је заправо негативан, јер ће у будућности Италија бити у стању да смањи своје порезе. За разлику од Италије, фискални дефицит САД је 10,5 одсто - виши него у било којој европској земљи и знатно већи од европског просека од 2,4 одсто", закључује економиста.

У другачијем тону о овој теми пише британски "Гардијан", интонирајући текст у прилог Обаминој економској стратегији. Британски медиј наводи да су по избијању финансијске кризе из 2008. године Конгрес и Бела кућа морали да одговоре на низ питања, нарочито на питање слабљења средње класе.

После кризе, у САД је, захваљујући владиним подстицајним мерама вредним више билиона долара основано шест мега банака, чији су се прошлогодишњи заједнички приходи од 76 милијарди долара приближили рекордном нивоу из 2006. године, указује лист.

У протеклих пет година је, такође, уследила криза на тржишту рада, па је око 1,85 милиона радника завршило у разним гранама индустрије са ниским примањима, док је пораст сиромаштва узроковао да број Американаца који узимају бонове за храну порасте за 45 одсто од 2009. године.

У међувремену, плате извршних директора порасле су на просечних 15,3 милиона долара, према подацима Института за економску политику, што је за 296 пута веће од примања просечног радника, док су профити корпорацији достигли рекордне нивое.

Прва економска криза у 21. веку почела је током 2006. године структурном кризом због хиперпродукције у аутомобилској индустрији и кризом тржишта некретнина у САД, Великој Британији, Ирској и Шпанији.

Убрзан суноврат напумпаних цена стамбених и пословних објеката, довео је до пада вредности некретнина и самим тим угрозио хипотекарни систем и све његове деривате, чије су постојање осигуравале управо некретнине којима је вредност девалвирала.

Поред тога три америчке, као и неке европске и јапанске аутомобилске компаније су доживеле нагли пад продаје, што је означило почетак светске кризе.

Права криза почела је тек када су се на удару нашле велике банке. Мехур од сапунице у Америци је већ пуцао, да би прасак ођекуно планетом у септембру и октобру 2008, када су пропале, или су преузете, велике финансијске институције - "Лиман брадерс", па "Мерил Линц", "Фани ме", "Фреди мек", осигуравајућа кућа АИГ...

Америчка централна банка је од 2008. убацила скоро четири хиљаде милијарди долара у глобалну економију. Осим побољшања ликвидности, економски подстицајни програм је допринео смањењу америчких каматних стопа на рекордно ниске нивое. Такође није изазвао раст инфлације, као што су многи страховали, већ је део новца почео да се одлива у земље са вишим приносима.

Последња рунда програма Федералних резерви за подстицај економског раста окончана је у октобру прошле године, док ће монетарне мере централне банке вероватно имати утицаја на глобалну економију и ове године.

Огромни програм за откуп обвезница је, према мишљењу стручњака, помогао да се стабилизује америчка економија, али су захваљујући њему убачене и милијарде долара на тржишта економија у успону.

(Танјуг)